

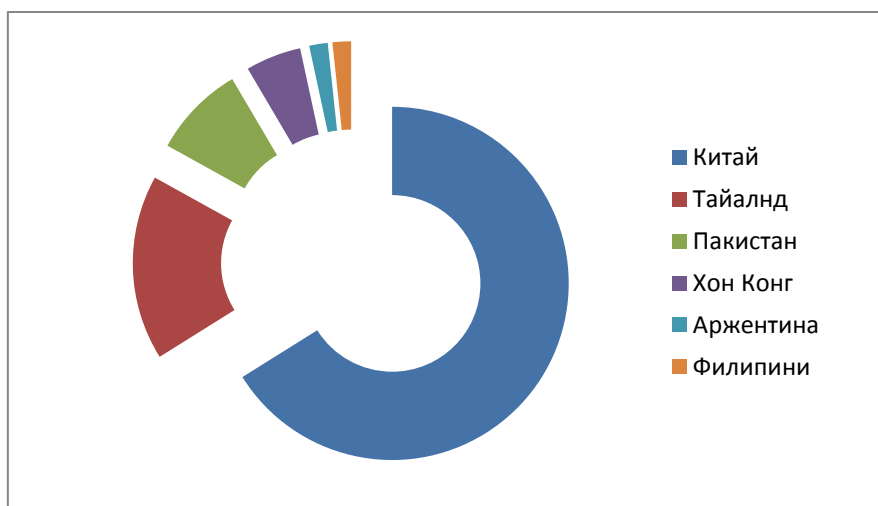

**БЪЛГАРСКА АГЕНЦИЯ ПО БЕЗОПАСНОСТ НА ХРАНИТЕ
ЦЕНТЪР ЗА ОЦЕНКА НА РИСКА**

✉ гр. София, 1606, бул. "Пенчо Славейков" № 15А
☎ +359 (0) 2 915 98 20, 📠 +359 (0) 2 954 95 93,
www.babh.government.bg

**АНАЛИЗ НА ДАННИТЕ, ПОЛУЧЕНИ ОТ СИСТЕМАТА
ЗА БЪРЗО ПРЕДУПРЕЖДЕНИЕ ЗА ХРАНИ И ФУРАЖИ (RASFF)
ОТНОСНО НЕРАЗРЕШЕНИ ГЕНЕТИЧНО МОДИФИЦИРАНИ ОРГАНИЗМИ (ГМО)
ЗА 2012 ГОДИНА**

Предупрежденията, свързани с неразрешени ГМО в храни и фуражи за 2012г. са 59, значително повече от тези за 2011г. (32). Сред тях, както и през 2011г., преобладават нотификациите за продукти с произход от Китай – 39 (Фиг. 1). По брой нотификации следват Тайланд – с 10 и Пакистан – с 5. По едно предупреждение има от Аржентина и Филипините. Всички нотификации засягащи продукти от Китай се отнасят за непозволен в Европейския съюз (ЕС) генетични модификации на ориз и получени от него продукти - оризови макарони, спагети и фиде. Получените от генетично модифициран (ГМ) ориз продукти попадат в категориите „зърнени храни и хлебни изделия“, „фуражни суровини“ и „други (миксове)“ (Фиг. 2). Нотификациите от Пакистан (5), Хонконг (3) и Филипините също касаят ГМ ориз, само предупреждението от Аржентина е за ГМ пуканки.

Фиг. 1. Разпределение на нотификациите на RASFF за неразрешени ГМО за 2012г. по държава на произход

От казаното до тук става ясно, че през 2012г. основен проблем в областта на ГМ храните е ГМ ориз. За него се отнасят 48 (81%) от всички нотификации за изминалата година (като 39 от тях (66%) са за ориз от Китай). Този проблем не е нов -

първоначално многобройни нотификации за наличие на неоторизиран ГМ ориз има през 2006г. Във връзка с това Европейската комисия приема Решение 2008/289/ЕС за спешни мерки по отношение на ГМ ориз Vt63.

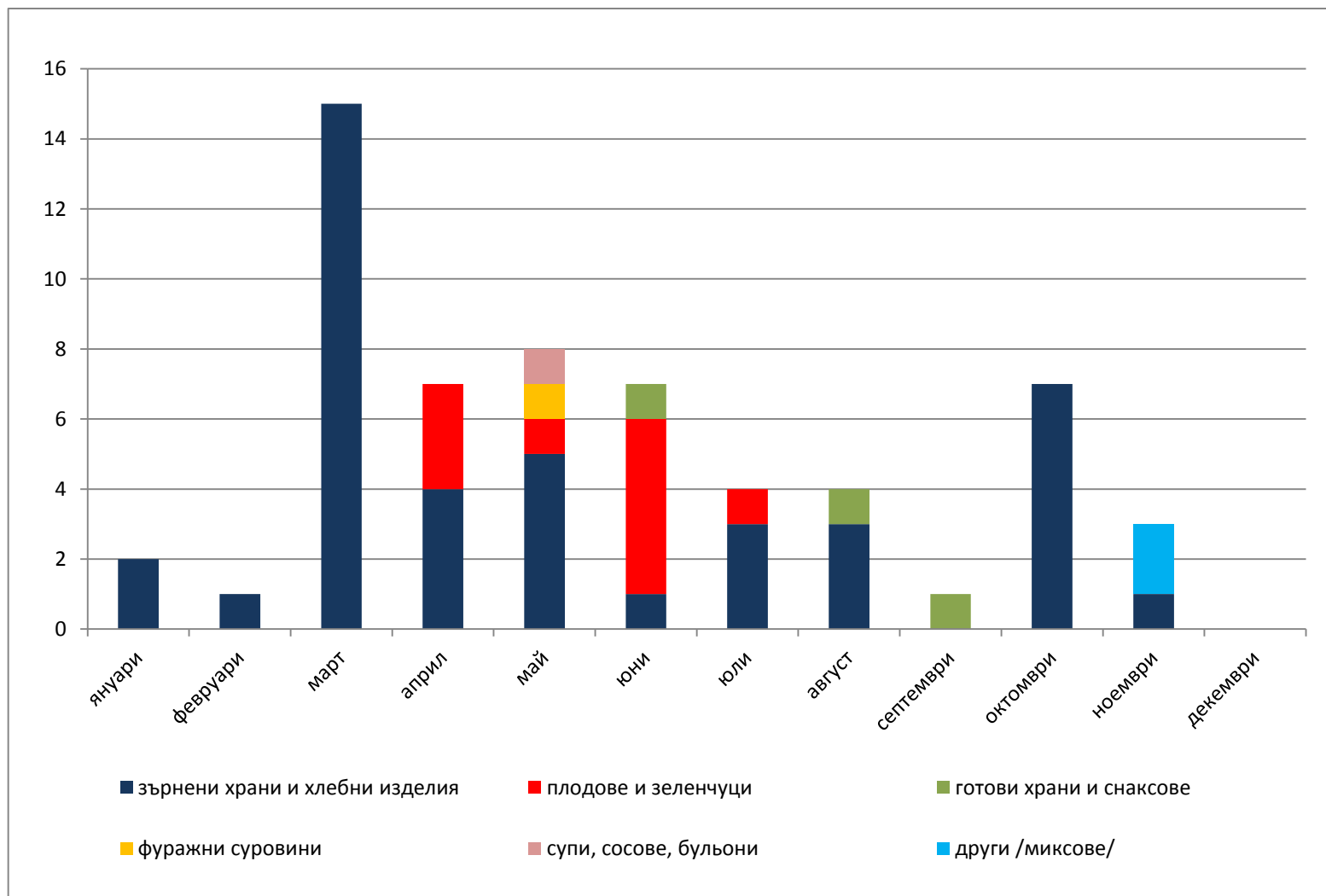

Фиг. 2. Разпределение на нотификациите за неразрешени ГМО за 2012г. по вид на нотификацията (виж Приложение 1)

Прилагането на мерките съгласно това решение не води до желания резултат. Поради това в края на 2011г. е прието ново Решение на Комисията, касаещо неразрешен ГМ ориз в оризови продукти с произход Китай. Както се вижда от фиг. 2, две трети от нотификациите за неразрешени ГМО са за недопуснат внос (виж Приложение 1). Това показва, че засилените мерки за контрол са довели до задържане на установените неразрешени ГМО извън ЕС и до намаляване на храните съдържащи непозволен ГМО на Европейския пазар.

Интерес сред предупрежденията от 2012г. представляват тези от Тайланд - всички те се отнасят за неразрешена ГМ папая (за 2011г. няма нотификации в група „плодове и зеленчуци“). Към днешна дата в ЕС все още няма оторизирани ГМ плодове и зеленчуци. Поради факта, че в световен мащаб има разработени и разрешени ГМ сортове папая, пъпеш, слива и домати, може да се направи предположението, че през 2013г. броят на нотификациите в група „плодове и зеленчуци“ ще продължи да расте.

Както се вижда от фиг. 3, нотификациите за неразрешени ГМ храни и фуражи са от 0 (през декември) до 15 (през март) за месец. Четиридесет и две от тях попадат в група „зърнени храни и хлебни изделия“, 10 – в група „плодове и зеленчуци“, а останалите в „готови храни и снаскове“ (3), „фуражни суровини“ (1), „супи, сосове и бульони“ (1) и „други (миксове)“ (2).

Фиг. 3. Брой нотификации на RASFF за неразрешени ГМО по групи продукти и по месеци за 2012г.

Приложение 1 Видове нотификации в системата RASFF

1. Предупредителна нотификация – съобщение за сериозен риск, който изисква незабавни действия или рисковият продукт вече е на пазара.

2. Нотификация за недопускан внос – касае пратка с храни, фуражи или суровини, на които е отказано влизането в Общността поради риск за човешкото здраве, здравето на животните или за околната среда.

3. Информативни нотификации:

3.1. за проследяване – не изискват бърза реакция, и

3.2. за насочване на вниманието – предоставят интересна за контролните органи информация.

22.01.2013г.

Изготвил:

Антония Димитрова,

Главен експерт, Дирекция „Оценка на риска“